

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

41. vēlreiz atgādina, ka vairāklīmeņu pārvaldības un partnerības mehānismi ir izšķiroši elementi, lai panāktu darbības programmu augstu efektivitāti un augstu līdzekļu apguves spējas līmeni; aicina dalībvalstis, ievērojot subsidiaritātes un dalībvalstu iestāžu autonomijas principus, konsekventi nostiprināt partnerības un pārredzamības principu, izstrādājot un īstenojot darbības programmas, un tādēļ jau no paša sākuma stingri, pilnībā un noturīgi iesaistīt reģionālo un vietējo līmeni un pilsonisko sabiedrību ieguldījumu prioritāšu noteikšanā, visos darbības programmu izstrādes posmos, kā arī to īstenošanas un novērtēšanas posmos;
42. prasa Komisijai uzsākt atklātākas debates par paredzētajiem pasākumiem, lai paātrinātu struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļu apguvi; šajā sakarībā ierosina, ka Reģionu komiteju varētu aicināt katru gadu sniegt atzinumu par apguves spēju visās dalībvalstīs;
43. aicina Komisiju nodrošināt, ka kohēzijas politika samazina reģionu un mikroreģionu atšķirības, pienācīgi ņem vērā attālāko reģionu īpašās vajadzības un veicina saskaņotu attīstību ES, tostarp pilnveidojot specifiskus papildu instrumentus un pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot jomas, kuras joprojām ievērojami atpaliek no Eiropas standartiem, vienlaicīgi sekmējot stratēģijas „Eiropa 2020” īstenošanu visās dalībvalstīs;
44. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstīm.

Eiropas reaģēšanas spējas katastrofu gadījumos — civilās aizsardzības un humānās palīdzības nozīme

P7_TA(2011)0404

Eiropas Parlamenta 2011. gada 27. septembra rezolūcija par Eiropas reaģēšanas spēju stiprināšanu katastrofu gadījumos — civilās aizsardzības un humānās palīdzības nozīme (2011/2023(INI))

(2013/C 56 E/04)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 196. pantu, kurā noteikts, ka „Savienība veicina dalībvalstu sadarbību, lai uzlabotu sistēmu efektivitāti dabas vai cilvēka izraisītu katastrofu novēršanai vai aizsardzībai pret tām”,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 122. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 222. pantu (solidaritātes klauzula), kurā noteikts, ka “Savienība un tās dalībvalstis darbojas kopīgi un, ievērojot solidaritāti, ja dalībvalsts ir teroristu uzbrukuma vai arī dabas vai cilvēku izraisītas katastrofas upuris”,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 23. pantu,
- ņemot vērā 2001. gadā pārskatītās 1994. gada Oslo Vadlīnijas par militāro un civilās aizsardzības līdzekļu izmantošanu katastrofu seku novēršanā,
- ņemot vērā Eiropas konsensu par humāno palīdzību, ko 2007. gada 18. decembrī parakstīja Eiropas Savienības Padomes priekšsēdētājs, Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs un Eiropas Komisijas priekšsēdētājs,
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 26. oktobra paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei „Eiropas reaģēšanas spēju stiprināšana katastrofu gadījumos — civilās aizsardzības un humānās palīdzības nozīme” (COM(2010)0600),

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

- ņemot vērā Komisijas 2008. gada 5. marta paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas Savienības reaģēšanas spēju stiprināšanu katastrofu gadījumos (COM(2008)0130),
  - ņemot vērā 2006. gada maijā publicēto *Michel Barnier* ziņojumu „Par Eiropas civilās aizsardzības spēkiem: Eiropas palīdzība”,
  - ņemot vērā Padomes 2010. gada 14. decembra secinājumus, kuros atzinīgi vērtēti Komisijas 2010. gada 26. oktobra paziņojumā izvirzītie mērķi, ar kuriem panākt paredzamāku, efektīvāku, iedarbīgāku, saskaņotāku un pamanāmāku Eiropas reaģēšanu katastrofu gadījumā,
  - ņemot vērā Padomes 2007. gada decembra secinājumus, kuros Komisijai tika izteikts aicinājums visefektīvāk izmantot Kopienas civilās aizsardzības mehānismu un uzlabot dalībvalstu sadarbību,
  - ņemot vērā Padomes 2007. gada 5. marta Lēmumu 2007/162/EK, *Euratom*, ar ko izveido civilās aizsardzības finanšu instrumentu ⁽¹⁾, un Padomes 2007. gada 8. novembra Lēmumu 2007/779/EK *Euratom*, ar ko izveido Kopienas civilās aizsardzības mehānismu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā 2010. gada 14. decembra rezolūcijas par ES ātrās reaģēšanas iespēju izveidošanu ⁽³⁾, 2010. gada 10. februāra rezolūciju par neseno zemestrīci Haiti ⁽⁴⁾, 2009. gada 16. septembra rezolūciju par mežu ugunsgrēkiem 2009. gada vasarā ⁽⁵⁾, 2008. gada 19. jūnija rezolūciju par Eiropas Savienības reaģēšanas spēju stiprināšanu katastrofu gadījumos ⁽⁶⁾ un 2007. gada 4. septembra rezolūciju par šīs vasaras dabas katastrofām ⁽⁷⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta Reglamenta 48. pantu,
  - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas, Ārlietu komitejas un Reģionālās attīstības komitejas atzinumus (A7-0283/2011),
- A. tā kā Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir pakļautas daudziem draudiem, piemēram, zemestrīcēm un cunami, ugunsgrēkiem, tostarp mežu ugunsgrēkiem, plūdiem, zemes nogrūvumiem, rūpniecības negadījumiem un kodolnegadījumiem, teroristu uzbrukumiem, dabas katastrofām un liela mēroga pandēmijām; tā kā krasi palielinājies tādu dabas un cilvēka radītu katastrofu skaits un smagums, kas skar Savienību un tās iedzīvotājus, kā arī citas valstis un reģionus visā pasaulē, kā nesēn traģiskā veidā apliecināja smagā katastrofa Japānā, kuru pēc zemestrīces skāra arī cunami un kodolavārija, ar lielu bojāgājušo skaitu un lieliem zaudējumiem ekonomikā, sociālajai jomai, videi un kultūras mantojumam un tā kā nevar izslēgt, ka šādi ārkārtas, neprognozējama mēroga notikumi var atgādīties jebkurā brīdī un ka tad Eiropas spēja reaģēt uz katastrofām būtu ārkārtīgi svarīga, jo varētu gadīties, ka valstu spējas ir ierobežotas;
- B. tā kā Eiropā ir pieaudzis pārmērīga sausuma gadījumu un mežu ugunsgrēku skaits un mērogs, kas nozīmē, ka jāturpina attiecīgie zinātniskie pētījumi ar mērķi uzlabot risku novērtēšanas mehānismus, novēršanas sistēmas un līdzekļus cīņai pret šīm parādībām;
- C. tā kā, klimata pārmaiņām kļūstot straujākām un samazinoties dabas resursiem, vēl vairāk palielināsies biežāku un spēcīgāku dabas katastrofu rašanās iespēja;

⁽¹⁾ OJ L 71, 10.3.2007., 9. lpp.

⁽²⁾ OJ L 314, 1.12.2007., 9. lpp.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0465.

⁽⁴⁾ OV C 341E, 16.12.2010., 5. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 224E, 19.8.2010., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 286E, 27.11.2009., 15. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 187E, 24.7.2008., 55. lpp.

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

- D. tā kā 2008. gadā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) puses Bali rīcības plānā apstiprināja saikni starp katastrofu riska samazināšanu un klimata pārmaiņām;
- E. tā kā 2010. gadā Kankūnā pieņemtajā UNFCCC pielāgošanās pamatregulējumā tika oficiāli atzīts, ka katastrofu riska samazināšana ir būtisks elements, lai varētu pielāgoties klimata pārmaiņām, un valdības tika mudinātas apsvērt iespēju sasaitīt pielāgošanās pasākumus ar Hjogo rīcības pamatplānu;
- F. tā kā nesen notikušās traģēdijas, proti, Haiti zemestrīce un plūdi Pakistānā, ir pierādījuši, ka galvenie līdzekļi, kas ir ES rīcībā, lai reaģētu uz katastrofām (humānā palīdzība un ES civilās aizsardzības mehānisms), ņemot vērā apstākļus, labi pilda savas funkcijas, tomēr tā kā ir nepieciešams vēl vairāk palielināt Eiropas Savienības reaģēšanas koordināciju katastrofu gadījumos gan tās teritorijā, gan ārpus tās, kā arī ir iespējams uzlabot ES kopumā sniegtās palīdzības efektivitāti, iedarbīgumu, saskaņotību un pamanāmību;
- G. tā kā turklāt vairāku krīžu laikā, jo īpaši saistībā ar 2004. gada 26. decembra cunami, tika ierosināti daudzi jautājumi par sistemātisku scenāriju vai protokolu trūkumu Eiropas līmenī reaģēšanai uz draudiem un par Eiropas rīcības nepietiekamo pamanāmību uz kopējo centienu fona;
- H. tā kā Eiropas Parlamenta aizsāktās izmēģinājuma darbībās ⁽¹⁾ tika sekmīgi izmēģinātas dažādas sistēmas ar prognozētiem dalībvalstu līdzekļiem un līdzekļiem no ES budžeta;
- I. tā kā Eiropas Parlaments ir vairākkārt aicinājis Komisiju iesniegt tiesību aktu priekšlikumus par ES Civilās aizsardzības spēku izveidi un tajos atbilstīgi LESD 196. pantam pilnībā ņemt vērā subsidiaritātes principu, papildinot dalībvalstu pasākumus;
- J. tā kā LESD 222. pantā iekļautajā solidaritātes klauzulā dalībvalstīm noteikts pienākums sniegt savstarpēju palīdzību ES teritorijā notikušas dabas vai cilvēku izraisītas katastrofas gadījumā;
- K. tā kā tūlītēja koordinācija, saskaņošana un saziņa ES un ar starptautiskajiem dalībniekiem ir būtiski svarīga; tā kā pašreizējā Eiropas koordinācija, kuras pamatā ir vairākas vienības ar atšķirīgām komandķēdēm, nenovēršami izraisa darbību dubultošanos un pārklāšanos un rada lielas izmaksas cilvēkresursu, koordinācijas un efektivitātes ziņā; un tā kā, ņemot vērā finanšu un ekonomisko krīzi, Eiropas Savienībai jāizstrādā aizsardzības sistēma, kuras pamatā ir esošo resursu racionalizācija un dalīšanās ar tiem, nepalielinot kopējos izdevumus;
- L. tā kā pēc nesen Japānā notikušas katastrofas Japānas valdība lūdza ES palīdzības sniegšanai izveidot vienotu un kompaktu civilās aizsardzības vienību, kuru koordinētu Komisija, nevis dažādos laikos sūtīt vairākas civilās aizsardzības vienības no dažādām dalībvalstīm; tā kā, palielinot operāciju koordināciju šīs katastrofas laikā, kopumā radās iespēja uzlabot ES palīdzības sniegšanu, padarot to rentablāku, saskaņotāku un pamanāmāku;

⁽¹⁾ Runa ir par izmēģinājuma projektu, kura mērķis bija pastiprināt dalībvalstu savstarpējo sadarbību cīņai pret mežu ugunsgrēkiem (2008. gadā) un sagatavošanās darbību saistībā ar ES ātrās reaģēšanas spēju (2008.–2010. gads).

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

- M. tā kā ES līmenī ir jānodrošina politikas saskaņotība, ievērojot attiecīgo iestāžu funkcijas, taču tas jādara tā, lai neliktu šķēršļus reaģēšanai uz katastrofām vai nepalēninātu to, un tā kā to vajadzētu balstīt uz esošajiem mehānismiem, neveidojot jaunas struktūras;
- N. tā kā attīstības politikā, plānos un programmā pilnībā jāiekļauj katastrofu novēršanas un gatavības kultūra ar mērķi novērst atsevišķus katastrofu rašanās pamatcēloņus;
- O. tā kā reāllaika novēršanas pasākumi jāattīsta visos darbības posmos, proti, katastrofu novēršanā, izmantojot arī satelītu datus, agrīnā brīdināšanā par tām, sirēnu ieslēgšanā un attiecīgā reaģēšanā un palīdzības sniegšanā cilvēkiem, kas varētu būt apdraudēti;
- P. tā kā ES atbalsta Apvienoto Nāciju Organizācijas, īpaši ANO Humānās palīdzības koordinācijas biroja, galveno lomu starptautiskās palīdzības sniegšanas koordinācijā trešās valstīs;
- Q. tā kā integrēta, visus draudus aptveroša Eiropas pieeja reaģēšanai uz krīzēm visos to posmos ir visefektīvākā stratēģija katastrofu seku novēršanai; tā kā, paturot prātā plašāku ilgtspējīgas attīstības nepieciešamību, šajā pieejā jāapvieno tādi elementi kā katastrofu novēršana (tostarp seku un draudu mazināšana), gatavība, reaģēšana un seku likvidēšana; tā kā ir ārkārtīgi svarīgi izveidot darbības instrumentus, piemēram, darbības plānu risku novēršanai (tostarp standartprocedūras un plānošanas instrumentus); tā kā ES ir nepieciešams veikt reālus ieguldījumus risku novēršanā un paredzēšanā un tā kā ES rīcībai katastrofu novēršanas un gatavības jomā ir jābūt tikpat vērienīgai kā reaģēšanas jomā;
- R. tā kā regulā, ar ko tika dibināts Solidaritātes fonds, ir iekļauti priekšnoteikumi, kas atsevišķos gadījumos ir šķērslis fonda līdzekļu izmantošanai un kavē to, īpaši tas sakāms par attaisnoto izdevumu summām un veidiem, kā arī neelastīgiem termiņiem un procedūrām;
- S. tā kā krīzes laikā glābšanas vienībām ir būtiski svarīgi pēc iespējas drīzāk gūt pieeju precīzai informācijai, lai varētu izplatīt pirmās nepieciešamības preces, aprīkojumu un kritiskos resursus, un tā kā tādēļ telekomunikācijas ir vissvarīgākais posms krīžu pārvaldības ķēdē;
- T. tā kā tradicionālie saziņas līdzekļi un resursi krīzes situācijā var būt pārslogoti vai iznīcināti;
- U. tā kā Komisija un dalībvalstis jau ir atzinušas Eiropas kosmosa politikas noderīgumu un pozitīvos rezultātus, kurus izdevies sasniegt ar Komisijas uzsāktu Eiropas Zemes novērošanas (GMES) programmu satelītu datu un informācijas izmantošanai, kā arī tās praktisko piemērošanu civilās aizsardzības jomā un Ārkārtas reaģēšanas dienestā,
1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei „Eiropas reaģēšanas spēju stiprināšana katastrofu gadījumos — civilās aizsardzības un humānās palīdzības nozīme” un tajā nospraustos mērķus; uzsver, ka jāturpina izskatīt paziņojumā iekļautos priekšlikumus, lai piepildītu cerības, ka Eiropas reaģēšana uz katastrofām kļūs labāka, koordinētāka, konsekventāka, efektīvāka, izmaksu ziņā lietderīgāka, pamanāmāka, saskaņotāka un visaptverošāka;

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

2. uzsver, ka ir nepieciešams racionalizēt un vienkāršot pašreizējās Eiropas reaģēšanas sistēmas darbību un optimizēt pieejamos resursus, lai gūtu kopēju labumu, vienlaikus mudinot visas dalībvalstis sniegt savu ieguldījumu, tādējādi nodrošinot Eiropas solidaritāti; attiecīgi uzskata, ka ES reaģēšanas spējai jābūt daļai no integrētas, visus draudus aptverošas pieejas; turklāt tai vajadzētu īstenot augšupejošu deleģēto resursu un informācijas pārvaldību, citiem vārdiem sakot, iniciatīva varētu nākt no dalībvalstīm, kuras brīvprātīgi piešķirtu resursus un speciālistus;
3. aicina Komisiju, veidojot Eiropas reaģēšanas jaudu katastrofu gadījumos, ņemt vērā solidaritātes klauzulu un tās īstenošanas kārtību, kas ir nekavējoties jāpieņem un kas nodrošinās efektīvāku un saskaņotāku reakciju uz katastrofām Eiropas Savienībā un ārpus tās;
4. atkārtoti norāda, ka ir nepieciešams pārskatīt Solidaritātes fonda regulu, lai atbilstības kritērijus varētu pielāgot katra reģiona un katastrofas, tostarp lēnas attīstības katastrofas, piemēram, sausuma, raksturīgajām pazīmēm un mobilizācija kļūtu elastīgāka un savlaicīgāka;
5. vēlreiz apstiprina, ka sagatavošanos katastrofām, katastrofu novēršanu un reaģēšanu uz tām nevar savstarpēji nošķirt un ka tādēļ ir ieteicams nostiprināt integrētu pieeju rīcībai katastrofas gadījumā;
6. atzīst, ka ir nepieciešama kvalitatīva pāreja no pašreizējās *ad hoc* koordinācijas uz paredzamu un iepriekš plānotu sistēmu, kas ir daļa no ES civilās aizsardzības mehānisma un ir balstīta uz iepriekš apzinātiem līdzekļiem, kuri ir pieejami, lai tos nekavējoties izmantotu ES katastrofu seku likvidācijas operācijām, un uz jebkuriem citiem līdzekļiem un resursiem, kurus dalībvalstis uzskata par izmantojamiem; uzsver, ka ir nepieciešams ieviest sistēmu, ar ko var kontrolēt, pārraudzīt un izvērst ES rīcību katastrofu seku likvidācijas operācijās;
7. aicina Komisiju pēc iespējas drīz iesniegt priekšlikumus par ES civilās aizsardzības spēku izveidi, kas tiktu darīti, ievērojot subsidiaritātes principu, kuru pamatā būtu ES civilās aizsardzības mehānisms un kas ļautu Savienībai pēc katastrofas sakopot visus resursus, kas nepieciešami, lai tā nekavējoties varētu sniegt ārkārtas palīdzību katastrofā cietušajiem; uzskata, ka ES reakcijas pamatā jābūt Eiropas civilās aizsardzības spēku pašreizējiem uzdevumiem un spējām un tai jānodrošina būtisku trūkumu un šķēršļu novēršana;
8. piekrīt, ka Eiropas reaģēšanai uz katastrofām ir jābalstās gan uz Eiropas spēju nodrošināšanu reaģēšanai katastrofu gadījumos, nostiprinot Eiropas civilās aizsardzības mehānismu, kurš balstīts uz iepriekš identificētu un tādēļ paredzamu ārkārtas situācijām paredzētu dalībvalstu līdzekļu izmantošanas iespējām un pieejamību, gan uz Eiropas Ārkārtas reaģēšanas centru, kurš būtu Komisijas 2010. gada 26. oktobra paziņojumā izklāstītās stratēģijas stūrakmens; uzsver, ka pirms šiem pasākumiem būtu jāizveido visus draudus aptveroša pieeja, mobilizējot kopīgai rīcībai visas iesaistītās puses, jo īpaši pilsonisko sabiedrību, kā arī organizācijas un brīvprātīgos, un ka ir jāizmanto dažādo pastāvošo līdzekļu un instrumentu sinerģijas;
9. uzskata, ka „visus draudus aptverošai” pieejai ir jāiet roku rokā ar lielāku elastību, reaģējot uz dažādu kategoriju riskiem, kas jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi; tam attiecīgi nepieciešama decentralizēta spēja analizēt un plānot nepieciešamos pasākumus, ņemot vērā risku iezīmes, iespējamību un nopietnību;
10. turklāt, rūpējoties par ES spējām reaģēt katastrofu gadījumos, aicina izmantot arī Eiropas attālākos reģionus un aizjūras teritorijas, kuras var izmantot kā bāzi loģistikas operāciju veicināšanai un ES resursu iepriekšējai izvietošanai katrā okeānā;

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

11. aicina Komisiju izstrādāt un iesniegt Parlamentam to Kopienas instrumentu sarakstu, ar kuriem tiek finansēti katastrofu novēršanas pasākumi, lai novērtētu iespēju esošajās ES finansēšanas programmās labāk integrēt katastrofu novēršanas programmas, kā to pieprasa Padome secinājumu projektā par Kopienas sistēmu katastrofu novēršanai ES (dokuments Nr. 15394/09, 2009. gada 12. novembris);

12. uzsver, ka Eiropas sistēmai reaģēšanai uz katastrofām ir jāievēro subsidiaritātes princips gan attiecībā uz dalībvalstīm (kurā jāatstāj iespēja pašām izmantot savus līdzekļus, īpaši tad, ja valstu vajadzības nonāk konfliktā), gan ANO, proti, jāievēro katras dalībvalsts valsts, reģionālo un vietējo iestāžu kompetence, ņemot vērā šo iestāžu būtiski svarīgo lomu katastrofas gadījumā, kā arī pārvaldības cikls, īpaši tādēļ, ka daudzās dalībvalstīs likumdošanas pilnvaras tiek īstenotas vietējā vai reģionālā līmenī, no vienas puses, un ANO koordinācijas loma katastrofu seku novēršanā, kad darbība notiek ārpus ES, no otras puses; uzsver, ka šai stratēģijai ir jāpapildina ANO stratēģija, jo ANO saskata skaidru pievienoto vērtību, kas rastos, izveidojot Eiropas atbalsta punktu ar reaģēšanas spējām;

13. norāda, ka katastrofas mēdz ietekmēt vairākas valstis, tāpēc ES ir nepieciešams koordinēt savu resursu izmantošanu un sadarboties ar trešām valstīm, tostarp īpaši ar Savienības Vidusjūrai ietilpstošajām kaimiņvalstīm;

14. atbalsta Komisijas priekšlikumu izveidot Eiropas instrumentu reaģēšanai katastrofu gadījumos, tostarp kārtību, lai garantētu paredzamāku piekļuvi galvenajiem dalībvalstu līdzekļiem, cita starpā apvienojot iepriekš apzinātus līdzekļus, kuri pieejami iepriekš saskaņotā reakcijas laikā un kurus izmanto, ja dalībvalstis brīvprātīgi apņemas šos līdzekļus darīt pieejamus Eiropas katastrofu seku likvidēšanas pasākumos Savienībā un ārpus tās valsts, reģionu un vietējā līmenī; uzskata, ka, tādējādi un palīdzot cilvēkiem, kurus ir skārušas dabas katastrofas, piemēram, lieli ugunsgrēki, plūdi, zemestrīces, vulkāna izvirdumi, viesuļvētras un paisuma viļņi, kā arī negadījumi jūrā, naftas noplūdes vai kodolapdraudējums, tiks būtiski stiprināta ES rīcības Eiropas pievienotā vērtība;

15. norāda, ka daži apgabali, piemēram, piekrastes, salu un kalnu apgabali, ir ārkārtīgi neaizsargāti to ģeogrāfiskās atrašanās vietas dēļ, un prasa šiem apgabaliem pievērst īpašu uzmanību;

16. norāda, ka Eiropas reģionus, kas atrodas pie ES robežām, var skart dabas katastrofas, kuras notiek trešo valstu reģionos, un šādā gadījumā iesaistīšanās ir vēl sarežģītāka; ierosina izstrādāt īpašus pasākumus, lai atbalstītu šos reģionus, un pievērst īpašu uzmanību cilvēka darbības vai rūpniecisku negadījumu izraisītām katastrofām, kas prasa atšķirīgas stratēģijas;

17. uzskata, ka īpaša uzmanība jāpievērš ugunsgrēkiem, attiecībā uz kuriem nepieciešams izstrādāt stratēģijas un pasākumus;

18. apstiprina, ka ir nepieciešams stingri ievērot principu „piesārņotājs maksā” attiecībā uz atbildību par videi radīto kaitējumu un ar reaģēšanu katastrofu gadījumos saistīto izdevumu atgūšanu no privātiem uzņēmumiem, kas ir atbildīgi par radīto kaitējumu;

Eiropas reaģēšanas spējas katastrofu gadījumos

19. uzskata, ka iepriekš apzinātu spēju, resursu un līdzekļu kopums, kas brīvprātīgi darīts pieejams ES katastrofu seku likvidēšanas operācijām Savienībā un ārpus tās, būs ES reaģēšanas spējas kodols, kuru varētu papildināt ar papildu dalībvalstu *ad hoc* piesūcumiem; iesaka izveidot skaidru un detalizētu stimulu sistēmu, kas ļautu dalībvalstīm brīvprātīgi pievienot pietiekami daudz līdzekļu, nepaliekot kopējos dalībvalstu budžeta izdevumus;

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

20. aicina nākamo ES civilās aizsardzības spēku ietvaros izveidot īpašus mehānismus, kas ļautu ES tikt galā ar liela mēroga piesārņojumu, ko ir izraisījušas naftas un gāzes ieguves iekārtas jūrā;
21. atgādina par Apvienoto Nāciju Organizācijas centrālo lomu koordinējot starptautiskās sabiedrības centienus reaģējot uz katastrofām.
22. uzsver, ka lielākas ES spējas reaģēt katastrofu gadījumos nodrošinās saskanīgu ES ieguldījumu kopējo ANO palīdzības centienu īstenošanā un saskaņošanā;
23. apliecina, ka līdzekļus, ko katastrofu seku likvidācijas operācijām dara pieejamas dalībvalstis, vajadzētu papildināt ar dalībvalstu pārvaldītiem līdzekļiem no ES budžeta; norāda, ka tam jābalstās uz sagatavošanās darbībās izveidotiem modeļiem, piemēram, uz Baltijas valstu plūdu seku likvidācijas vienību un papildu taktisko rezervi ugunsgrēku dzēšanai no gaisa, kuri sekmīgi izturējuši pārbaudi saistībā ar nesenu notikušām katastrofām Eiropā un ārpus tās;
24. aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm apzināt pastāvošos spēju trūkumus; jāapsver iespēja izveidot ES līmeņa līdzekļus, izvairoties no jebkāda veida konkurences un/vai pārklāšanās ar dalībvalstu līdzekļiem, lai novērstu esošos spēju trūkumus, ja tādā veidā iespējams ievērojami ietaupīt ES līdzekļus vai darīt pieejamus tādus līdzekļus, kuri nebūtu pieejami dalībvalstīm, ja tās darbotos vienas, tādējādi piedāvājot modeli izmaksu sadalīšanai;
25. uzskata, ka ir būtiski arī apzināt resursu nepietiekamību un precizēt, kā tieši ES varētu sniegt veicināt dalībvalstu pūliņus uzlabot to gatavību; uzskata, ka esošo resursu labāka izmantošana ļaus izvairīties no papildu finanšu un administratīvās birokrātijas, jo īpaši saistībā ar reģionālo un vietējo pārvaldi;
26. aicina Komisiju tiekties panākt, lai gadījumos, kad katastrofas notiek ES un tieši skar tās iedzīvotājus, ES nodrošinātu resursus, iespējas un darbību koordināciju seku likvidēšanai;
27. uzskata, ka galvenā uzmanība būtu jāvērs uz pieejamo finanšu resursu pilnīgu un savlaicīgu izmantošanu, kā arī uz šo resursu mobilizēšanu iesaistīto visu attiecīgo administratīvo procedūru vienkāršošanu; uzskata, ka ir arī jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka ārkārtas humānā palīdzība nekavējoties sasniedz katastrofās cietušos cilvēkus;
28. uzskata, ka uzlabotām ES reaģēšanas spējām katastrofu gadījumos būtiski svarīga ir iepriekšēja plānošana un sagatavošanās operācijām, apzinot iespējamos scenārijus un ES katastrofu seku likvidēšanai potenciāli pieejamos dalībvalstu līdzekļus, kā arī sagatavojot ārkārtas plānus, un ka šie aspekti ir būtiski svarīgi, lai ikvienas ārkārtas situācijas gadījumā būtu iespējams nekavējoties rīkoties un pienācīgi reaģēt; aicina Komisiju un dalībvalstis, nekavējoties un neskarot cita veida rīcību, īstenot šos pasākumus; visbeidzot, aicina Komisiju veikt priekšizpēti par to, kādi attiecībā uz bioterorisma apkarošanu un upuru apzināšanu ir ieguvumi, izveidojot Eiropas references laboratorijas, piešķirot tām līdzekļus no Eiropas pētniecībai atvēlētā budžeta un tās izraugoties;
29. īpaši aicina izstrādāt atbilstošus plānus rīcībai ārkārtas situācijās, lai reaģētu uz cilvēka radītām katastrofām, kurās ir iesaistīta naftas noplūde, kodoliekārtas vai bīstamas vielas gan uz sauszemes, gan jūrā;

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

Eiropas Ārkārtas reaģēšanas centrs

30. atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu apvienot uzraudzības un informācijas centru (MIC) un ECHO krīzes situāciju humānās palīdzības biroju, izveidojot patiesi 7 dienas nedēļā un 24 stundas dienā funkcionējošu centru reaģēšanai uz krīzes situācijām, kas kalpo par plānošanas un koordinācijas centru, un uzskata šo pasākumu par soli pareizajā virzienā, un aicina dalībvalstis, sadarbojoties reālā laikā un ievērojot subsidiaritātes principu, to īstenot attiecībā uz katastrofu novērošanu, agrīno brīdināšanu par tām un sirēnu ieslēgšanu; aicina Komisiju nostiprināt Centru, lai tas varētu darboties kā centrālais birojs, ātri un efektīvi koordinējot gan praktisku ES līmeņa palīdzību, gan finansiālo un humāno palīdzību; uzskata, ka tam jādarbojas kā centram, kurā saplūst visi lūgumi pēc palīdzības, kuri saistīti ar jebkāda veida dabas vai cilvēka darbības izraisītām katastrofām, lai būtu iespējama saskaņota ES reakcija;

31. aicina efektīvi apvienot ECHO krīzes biroju un uzraudzības un informācijas centru (MIC), vienlaikus nodrošinot pietiekamu finansējumu;

32. aicina Komisiju aktīvi iesaistīt Eiropas Ārkārtas reaģēšanas centru divos Kopienas instrumentos, proti, EFFIS un EFFICS, lai aizsargātu mežus no ugunsgrēkiem;

33. aicina Komisiju koordinēt rīcību ārkārtas situācijas gadījumā, vienkāršojot un optimizējot esošos visiem pieejamos pakalpojumus un neatliekamās palīdzības tālruņa līniju 112;

34. uzstāj, ka Ārkārtas reaģēšanas centram kopā ar dalībvalstīm ātri jāpieņem lēmums par pieejamo resursu izmantošanu, lai katastrofā cietušajiem cilvēkiem nodrošinātu paredzamu, ātru un efektīvu palīdzību, izvairoties no kavēšanās un pasākumu dubultošanās un pārklāšanās;

35. uzskata, ka ir nepieciešams apzināt un plānot galvenos esošos līdzekļus, kurus dalībvalstis varētu darīt pieejamus ES reaģēšanai ārkārtas situācijās atbilstoši šiem scenārijiem;

36. aicina saskaņot un konsekventi īstenot ES rīcību, ievērojot attiecīgos Eiropas Komisijas, ārlietu un drošības politikas augstās pārstāves un par kopējās ārpolitikas un drošības politikas politiskajiem aspektiem atbildīgā Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) institucionālos uzdevumus, savukārt minētajām iestādēm un amatpersonām vajadzētu ievērot savas pilnvaras un respektēt pārējo iestāžu mandātu robežas; tādēļ aicina Komisiju un EĀDD izveidot atbilstošu darbības sistēmu un paredzamus noteikumus, lai, ja iespējams, nodrošināt ciešu sadarbību un koordinētu jautājumus, kas ir saistīti ar ES reaģēšanu katastrofu gadījumos, balstoties uz esošajiem mehānismiem un nepalēninot seku likvidācijas operācijas; uzsver, ka ir nepieciešama elastīga, vienkārša un ātra koordinācija starp visiem iesaistītajiem dienestiem, aptverot tikai iesaistītos dienestus, kuriem jāreaģē īsā laika periodā, vienlaikus izvairoties no birokrātiskā sloga; uzsver, ka ES humānā palīdzība ir jānodrošina neatkarīgi no politiskajiem apsvērumiem, ievērojot starptautiskos humānās palīdzības sniegšanas principus;

37. uzsver paaugstināto mežu ugunsgrēku radīto katastrofu risku, ko galvenokārt izraisījušas klimata pārmaiņas, kurām ir izšķiroša nozīme liela mēroga mežu ugunsgrēku uzliesmojumos; aicina Komisiju izveidot Eiropas Ārkārtas reaģēšanas centrā īpašu vienību, kas novērstu šo risku;

38. uzsver, ka saskaņā ar Oslo pamatnostādņēm civilu pārstāvju uzraudzīta militāro līdzekļu izmantošana gadījumos, kad visas citas iespējas ir izsmeltas, nereti ir nozīmīgs ieguldījums reaģēšanā uz katastrofām, īpaši gadījumos, kad nepieciešami specializēti līdzekļi, stratēģiskie aviopārvadājumi vai smagā tehnika; uzsver, ka vajadzētu uzlabot visu pieejamo civilo, militāro un dalībvalstu krīžu pārvarēšanas līdzekļu izmantošanas koordinēšanu, lai izvairītos no dārgas funkciju pārklāšanās;

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

Loģistika, transports un telekomunikācijas

39. atzīst, ka militāro resursu — transporta, loģistikas, drošības līdzekļu — izmantošana humānās palīdzības pasākumos var sniegt būtisku atbalstu, it īpaši, kad notikušas liela mēroga dabas katastrofas; atgādina, ka saskaņā ar ANO ieteikumiem militārie līdzekļi jāizmanto ļoti ierobežotos gadījumos un kā pēdējā iespēja;

40. aicina izveidot kopīgu, efektīvu loģistikas sistēmu, iekļaujot tajā ES finansētās universālās tehniskās palīdzības un atbalsta vienības (TPAV), kas varētu sniegt atbalstu ikvienai ES vai dalībvalstu amatpersonai un vienībai, kas darbojas uz vietas, īpaši gadījumos, kad nedarbojas vietējā infrastruktūra;

41. aicina katastrofu gadījumos mobilizēt tehniskās palīdzības un atbalsta vienības un aicina izteikt priekšlikumus par to, kā šīs vienības varētu efektīvāk sniegt atbalstu katastrofās cietušajiem;

42. lai pēc iespējas palielinātu esošo spēju efektivitāti un lietderīgu izmantošanu, ierosina apsvērt dalībvalstu konsulāro resursu apvienošanu, lai uzlabotu vispārējās reakcijas ātrumu un kvalitāti, maksimāli izmantojot pieejamos resursus; šajā ziņā iesaka veikt dažādo dalībvalstu konsulāro iestāžu spēju novērtējumu, lai apzinātu pašreiz Eiropas Savienībai pieejamos resursus no visas pasaules;

43. aicina ņemt vērā esošās katastrofu seku likvidācijas sistēmas, kuras koordinē Apvienoto Nāciju Organizācija, un nodrošināt labāku, uzticamāku, izmaksu ziņā lietderīgāku un labāk koordinētu transportu jebkādas praktiskas palīdzības nogādāšanai uz katastrofu vietām, jo īpaši izmantojot integrētas un vienkāršotas procedūras, palielinot līdzfinansējuma apjomu un atrodot jaunus veidus papildu transporta pieejamības nodrošināšanai, piemēram, slēdzot pamatlīgumus;

44. atgādina, ka pašreiz pieejamie uzraudzības un novēršanas līdzekļi (īpaši uz vietās izvietotas novērošanas ierīces), piemēram, Eiropas Savienības Zemes novērošanas programma (GMES) vai tādas programmas kā *INSPIRE* un *GALILEO* varētu izmantot, lai novērotu riska zonā esošas teritorijas un tādējādi būtu iespējams labāk sagatavoties palīdzības sniegšanai katastrofā cietušajiem; aicina Komisiju apsvērt iespēju nodrošināt Eiropas Savienībai uzticamu un drošu telekomunikāciju iespējas un integrētas krīžu pārvaldības risinājumus, sākot no katastrofu novēršanas līdz katastrofu seku likvidācijai; aicina Komisiju maksimāli izmantot esošos un turpmākos risinājumus un iespējas, kuras sadarībā ar Eiropas Kosmosa aģentūru, dalībvalstīm un iesaistītajām pusēm (privāti pakalpojumu sniedzēji, rūpniecības nozare) nodrošina telekomunikāciju satelīti, lai veicinātu iedzīvotājiem paredzēto dienestu attīstību sabiedrības drošības un ārkārtas reaģēšanas jomās;

45. aicina Komisiju izveidot komunikācijas un informācijas tīklu, jo īpaši apsverot telekomunikācijas, cita starpā arī satelītsakaru, izmantošanas iespējas, lai glābējiem būtu pieejama ātra un precīza informācija, kas tiem ļautu jau nākamajā dienā pēc katastrofas lietpratīgi piegādāt pirmās nepieciešamības preces un sociālajām vajadzībām nepieciešamo aprīkojumu.

Saziņa, pamanāmība, apmācība un pētniecība

46. aicina izveidot visaptverošu saziņas stratēģiju, kas aptvertu visas ES iestādes, dalībvalstis, sociālos partnerus un pilsonisko sabiedrību un uzlabotu Eiropas rīcības vispārējo pamanāmību un pārredzamību palīdzību saņemtajās valstīs un Eiropas iedzīvotāju vidū, vienlaikus nodrošinot, lai katastrofu seku likvidācija nekad netiktu pakļauta ar tirdzniecību saistītiem vai politiskiem un stratēģiskiem apsvērumiem; uzskata, ka ar šo stratēģiju jāmēģina vienkāršot un standartizēt saziņas metodes un instrumentus; šajā nolūkā ierosina, piemēram, noteikt visiem darbiniekiem no Eiropas standarta ģērbšanās kodeksu, izveidot logotipu, kuru papildinātu nozīmīte, kas norāda uz izcelsmes valsti, un iecelt vienu pārstāvi, kas ārkārtas situācijās būs atbildīgs par sakariem; aicina ikvienā saziņas stratēģijā skaidri nošķirt humāno palīdzību no militārām darbībām;

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

47. uzsver, ka informācija ir vēl viens būtiski svarīgs efektīvas katastrofu novēršanas un reaģēšanas politikas elements visos līmeņos un ka risku scenārijs ir mainīgs, tādēļ ir nemitīgi jāpapildina zināšanas, jāvāc uzticami un salīdzināmi dati par katastrofu norises biežumu, riskiem un sekām un jāpapildina attiecīgie analīzes instrumenti; tādēļ aicina nodrošināt saskaņotāku rīcību un to, ka tehniskā un zinātniskā informācija un speciālistu padoms ir pieejamāks un notiek sistemātiska apmaiņa ar šo informāciju, kā arī dalīties ar labas prakses piemēriem, tostarp pētījumiem par to, kā tiek iedzīvīnāta gūtā pieredze, piemēram, pieredze, kas gūta, iepriekš īstenojot Kopienas INTERREG iniciatīvas projektus;

48. uzsver nepieciešamību palielināt izpratni par katastrofu gadījumos veicamajām procedūrām, īpašu uzmanību pievēršot jauniešu apmācībai, sākot no skolas vecuma; aicina Komisiju ar skolu un īpašu brīvprātīgo organizāciju palīdzību veicināt plānošanas, novēršanas un pretošanās kultūras nostiprināšanos, kas ir svarīgs priekšnoteikums civilās aizsardzības pasākumu optimizācijai;

49. norāda uz katastrofu un jo īpaši pārrobežu katastrofu risināšanā visvairāk iesaistīto reģionālo un vietējo varas iestāžu izšķirošo nozīmi, kuru aktīva rīcība var veicināt ES pamanāmību iedzīvotāju vidū; tādēļ aicina Komisiju nodrošināt, lai dalībvalstis iesaistītu savas reģionālās un vietējās iestādes reaģēšanas katastrofu gadījumā sākumposmā, balstoties uz daudzlīmeņu pārvaldības modeli, ko piemēro kohēzijas politikas jomā, ar visiem izdevīgās saziņas stratēģijas starpniecību visām reaģēšanas mehānismā iesaistītajām pusēm;

50. aicina Komisiju un dalībvalstis visiem Eiropas iedzīvotājiem, kuri ceļo pa ES un ārpus tās, nodrošināt skaidru informēšanas un novēršanas sistēmu; šajā nolūkā ierosina Eiropas pasēs ierakstīt neatliekamās palīdzības tālruna numuru 112 un skaidri norādīt, ka to var izmantot visā ES, lai cilvēki, kas ceļo pa ES, varētu to izmantot, un iekļaut arī atsauci uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 23. pantu, kurā noteikts, ka „ikvienam Savienības pilsonim trešā valstī, kurā nav pārstāvniecības tai dalībvalstij, kuras pilsonis viņš ir, ir tiesības uz jebkuras dalībvalsts diplomātisko un konsulāro iestāžu aizsardzību (...)”, lai, ceļojot ārpus ES, cilvēki to varētu izmantot;

51. aicina censties efektīvāk informēt Eiropas iedzīvotājus un ES esošos trešo valstu pilsoņus par Eiropas neatliekamās palīdzības numuru 112, jo īpaši izmantojot drukātos un audiovizuālos plašsaziņas līdzekļus un publiskos paziņojumus panākot, ka visi iedzīvotāji automātiski izmanto šo numuru, lai ziņotu par jebkādu ES teritorijā notiekošu katastrofu;

52. uzskata, ka Eiropas darbinieku un speciālistu apmācība par rīcību katastrofu gadījumos, izmantojot vienotu apmācības sistēmu un īpašus moduļus, ļautu veicināt izpratni par kopējām Eiropā izmantotajām darba metodēm un reaģēšanas procedūrām; tādēļ iesaka civilajām un militārajām loģistikas vienībām organizēt kopējas mācības par reaģēšanu katastrofu gadījumos;

Reaģēšana katastrofu gadījumos, gatavība tām un to novēršana

53. uzsver, ka katastrofu novēršana bieži ir rentablāka nekā cīņa ar to sekām; tādēļ uzsver, ka ir ļoti nepieciešams papildināt politiku, kuras mērķis ir palielināt ES spēju reaģēt katastrofu gadījumos, uzlabojot ES un dalībvalstu iespējas paredzēt risku un papildinot to katastrofu novēršanas politiku, un aicina Komisiju sagatavot visaptverošu un inovatīvu ES stratēģiju katastrofu riska samazināšanai; aicina piešķirt pietiekami daudz resursu iespējamo katastrofu savlaicīgai apzināšanai un aicina Komisiju nodrošināt, ka tiek pārskatīta struktūrfondu un Solidaritātes fonda darbība, lai veicinātu politikas izstrādi un ieguldījumu veikšanu šajās jomās; turklāt aicina uzlabot izglītību par katastrofu novēršanu, sniegt ieguldījumu katastrofu novēršanā un klimata pārmaiņu ierobežošanā, pieņemot piemērotus tiesību aktus par ūdens resursu apsaimniekošanu un

Otrdiena, 2011. gada 27. septembris

efektīvu risku pārvaldību un cieši uzraudzīt Plūdu direktīvas īstenošanu reģionālā un vietējā līmenī; tādēļ norāda, ka vietējām un reģionālajām iestādēm ir izšķiroša loma katastrofu novēršanā, teritoriālā mērogā īstenojot riska novēršanas stratēģijas, tostarp veicot kopīgus pasākumus un iesaistot tajos vienības no dažādām valstīm;

54. atkārtoti norāda, ka, ņemot vērā saikni starp sausumu, mežu ugunsgrēkiem un pārtuksnešošanu, Komisijai jāiesniedz Plūdu direktīvai līdzīgs priekšlikums, lai veicinātu tādas ES politikas pieņemšanu, kas risina ar ūdens trūkumu, sausumu un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītās problēmas; tādēļ atkārtoti uzsver, cik būtiski ir izveidot Eiropas Sausuma novēršanas centru, kas būtu atbildīgs par sausuma ietekmes izpēti, mazināšanu un novēršanu;

55. tāpat atkārtoti aicina Komisiju pieņemt tādu direktīvu par ugunsgrēka riska novēršanu un pārvaldību, kurā būtu ietverta regulāra informācijas vākšana, apdraudēto teritoriju apzināšana un attiecīgu karšu sagatavošana, ugunsgrēka riska pārvaldības plānu izstrāde, dalībvalstu piešķirto resursu un pieejamo iespēju apzināšana, dažādo pārvaldības iestāžu koordinācija, obligātās prasības komandu apmācībai, atbildības noteikšana vides jomā un attiecīgu sodu paredzēšana;

56. uzskata, ka saistībā ar Eiropas teritoriālo mērķi sniegto iespēju turpmāka izmantošana ir īpaši svarīga; šajā sakarībā uzskata, ka Eiropas teritoriālās sadarbības grupa (ETSG) var būt nozīmīgs instruments, lai turpmāk stiprinātu starptautisko, pārrobežu un starpreģionālo sadarbību pat ar valstīm, kuras nav ES sastāvā; uzskata reģionālo pārrobežu sadarbību par pierādījumu tam, ka reģioni sniedz sevišķi būtisku ieguldījumu palīdzības ātrā nodrošināšanā civilās aizsardzības vajadzībām; uzskata, ka šī auglīgā sadarbība cita starpā attiecas arī uz kopējo mērķi noteikt riskus un izvērtēt iespējamus apdraudējumus un ka šajā jomā ES var sniegt vērtīgu un pamanāmu ieguldījumu vēl efektīvākā un lietderīgākā sadarbībā, vispirms uzlabojot koordināciju;

57. norāda, ka Eiropas brīvprātīgo kustības gadā būtu simboliski un lietderīgi atbalstīt tās valstis, kuras cenšas popularizēt šādus pasākumus un organizācijas;

58. aicina Komisiju drīzumā un ne vēlāk kā līdz 2011. gada beigām nākt klajā ar mērķtiecīgiem tiesību aktu priekšlikumiem šajā jomā;

*

* *

59. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

Eiropas tūrisma nozare

P7_TA(2011)0407

Eiropas Parlamenta 2011. gada 27. septembra rezolūcija par Eiropu, tūristu apmeklētāko vietu pasaulē — jaunas Eiropas tūrisma nozares politiskās pamatnostādnes (2010/2206(INI))

(2013/C 56 E/05)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Eiropas tūrisma ilgtspējības pamatnostādnes” (COM(2003)0716),